

Наукові праці Лісівничої академії наук України
Proceedings of the Forestry Academy of Sciences of Ukraine

<http://fasu.nltu.edu.ua>
<https://doi.org/10.36930/412528>
Article received 2025.08.06
Article revised 2025.11.27
Article accepted 2025.12.18
Article published 2026.03.13

ISSN 1991-606X print
ISSN 2616-5015 online
@ ✉ Correspondence author
Vasyl Polyak
v_v_simpol@ukr.net
103 General Chuprynka St.,
Lviv, 79057, Ukraine

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

УДК 630*524.61

Структура лісового фонду Буковинського низькогір'я та середньогір'я Покутсько-Буковинських Карпат

В.В. Поляк¹

На території Покутсько-Буковинських Карпат лісогосподарську та природоохоронну діяльність здійснюють 37 лісництв і п'ять природоохоронних науково-дослідних відділень. З урахуванням різної висоти над рівнем моря, специфіки рельєфу і складу лісової рослинності, на території підобласті приналежність лісового фонду до лісогосподарських одиниць охарактеризовано окремо за двома підрайонами – Буковинського низькогір'я та Буковинського середньогір'я.

У загальній площі вкритих лісовою рослинністю ділянок Покутських Карпат підрайони Покутського середньогір'я та низькогір'я посідають подібну площу – 19,7 та 22,7 тис. га відповідно. У Буковинських Карпатах середньогірня частина земель лісогосподарського призначення (45,7 тис. га) є децю більшою, ніж низькогірна (39,8 тис. га).

Площа вкритих лісовою рослинністю ділянок Буковинського низькогір'я і середньогір'я становить 78,6, не вкритих лісовою рослинністю ділянок – 5,4, нелісових земель – 1,5, земель лісогосподарського призначення – 85,5 тис. га.

Площа вкритих і не вкритих лісовою рослинністю ділянок підобласті Покутсько-Буковинські Карпати становить, відповідно, 120,9 та 7,4 тис. га, площа нелісових земель – 1,9 тис. га. Загальна площа земель лісогосподарського призначення підобласті становить 130,2 тис. га.

¹ Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри лісових культур і лісової селекції Національного лісотехнічного університету України. E-mail: debrynuj_kj@ukr.net ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0994-349X>

¹ Поляк Василь Васильович – аспірант кафедри лісових культур і лісової селекції. Національний лісотехнічний університет України, вул. Генерала Чупринки, 103, м. Львів, 79057, Україна. E-mail: v_v_simpol@ukr.net ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8872-6903>

Площа штучних насаджень на території лісового фонду Покутсько-Буковинські Карпати становить 34,9 тис. га. При цьому на території підрайону Покутські Карпати частка лісових культур децю менша, ніж на території Буковинських Карпат (відповідно, 20,5 та 33,4%).

Ключові слова: фізико-географічні підобласть, район, підрайон; лісгосподарські підприємства; категорії земель; штучні насадження.

Вступ (Introduction).

За фізико-географічним районуванням України (1968), Українські Карпати поділено на шість фізико-географічних областей – Передкарпаття (I), Зовнішні Карпати (II), Вододільно-Верховинську (III), Полонинсько-Чорногірську (IV), Рахівсько-Чивчинську (V) та Вулканічних Карпат і міжгірських котловин (VI). Область Зовнішніх Карпат (II) вміщає дві підобласті – Скибових Карпат і Покутсько-Буковинських Карпат. Останні своєю чергою поділено на два райони – район низькогір'я та район середньогірських хребтів.

Підобласть Покутсько-Буковинських Карпат (ПБК) відповідає структурі Покутських складок і складок Буковинських Карпат. Покутську структуру розглядають як ділянку піднятої основи внутрішньої зони Передкарпатського прогину. Зовнішня південно-східна частина Покутсько-Буковинських Карпат обмежена низькогірними хребтами, а внутрішня частина характеризується гірським рельєфом з вершинами заввишки 1300-1400 м н.р.м. Підобласть поділено на дві частини – низькогірну та середньогірну (Рибін, Цись, 1968). Інші автори (Воропай, Куниця, 1966) територію Покутсько-Буковинських Карпат відносили до середньогір'я.

За геоботанічним районуванням України (Білик та ін., 1977) виділено окрему рангову одиницю – Покутсько-Буковинський підрайон Болевсько-Берегометського району Карпатського округу. Територію підрайону поділено на дві частини: низькогір'я з пологими (до 800 м н.р.м.) та середньогір'я зі стрімкими схилами – до 1500 м н.р.м. (г. Ротило, 1483 м). За лісгосподарським районуванням (Генсірук та ін., 1981) територію ПБК віднесено до Зовнішніх Карпат з буковими і темнохвойно-буковими лісами Гірськокарпатського лісгосподарського округу.

За іншими підходами (Цись, 1964) Скибові Карпати, як окрему фізико-географічну область, поділено на дві підобласті – Бескидсько-Горганську і Покутсько-Буковинську. За результатами сучасних досліджень (Кравчук, 2021), запропоновано схему геоморфологічної регіоналізації області Скибових Карпат, за якою таксономічні одиниці (підобласті, райони) виокремлено на основі чинника поздовжнього структурно-літологічного поділу території.

За цією схемою, область Скибових Карпат поділено на три підобласті (Бескиди, Скибові Горгани, Покутсько-Буковинські Карпати). Останні поділено на два райони – низькогірного рельєфу

та середньогірного рельєфу, кожен з яких поділено на два підрайони – Покутське низькогір'я і Буковинське низькогір'я та Покутське середньогір'я і Буковинське середньогір'я (Кравчук, 2021).

Покутсько-Буковинські Карпати розчленовані долинами річок системи Прута, Черемоша та Сирета. Ґрунтовий покрив доволі неоднорідний. По долинах річок сформувалися дернові та дерново-буроземні ґрунти, на схилах низькогір'я Покутських гір – дерново-буроземні опідзолені ґрунти, у середньогір'ї – середньопідзолисті буроземи, меншою мірою – гірсько-буроземно-підзолисті ґрунти (Рибін, Цись, 1968).

Незважаючи на загальну подібність за фізико-географічними, геоморфологічними та ландшафтними характеристиками, між Покутськими та Буковинськими Карпатами існують певні відмінності в природних умовах (Гостюк, 2018). Покутськими Карпатами вважають невисокі за абсолютними висотами (700-800 м н.р.м.) гори (низькогірні хребти), які простягаються від р. Лючки до долини р. Черемош в межах Бориславсько-Покутської підзони Передкарпатського прогину (Койнов, 1973; Гілецький, 2012).

У схемі районування Українських Карпат Л.І. Воропай, М.О. Куниця (1996) також виділяли окремий фізико-географічний район – Покутські Карпати, територія якого простягається від р. Прут до р. Черемош та її лівої притоки – р. Чорний Черемош у вигляді низки середньогірних хребтів. К.І. Геренчук (1968) у межах Покутських Карпат виділяв два ландшафти – низькогірний Прутський (між р. Лючка і Черемош) і середньогірний Космацький (між Покутським і Ворохтянсько-Кривопільським середньогір'ям).

Інші автори (Гостюк, Мельник, 2017b) розглядають Покутські Карпати як історико-географічний або природно-господарський район, який охоплює гірську Карпатську частину Покуття і знаходиться в межах Косівського і частково – Верховинського районів Івано-Франківської області. Південно-східною межею Покутських Карпат автори вважають р. Черемош, а північно-східна, північно-західна та південно-західна межі співпадають з межами фізико-географічних районів низькогірних і середньогірних хребтів Покутсько-Буковинських Карпат. Посідаючи північно-східну частину північно-східного мегасхилу Українських Карпат, Покутські Карпати займають площу 659,7 км², що становить близько 3% загальної території Карпат в Україні.

Район *низькогір'я Покутсько-Буковинських Карпат* характеризується поєднанням низькогірних положень з терасово-долинними або котловинно-терасовими місцевостями. Низькогір'я починається в межах Покутської передгірської височини (250-300 м), піднімаючись до відмітки 900 м н.р.м. Терасово-долинні структури добре виражені в долинах річок Пістинька, Рибниця, Черемош, Сирет, Путила, Бісків. Тут переважають дерново-підзолисті ґрунти різного ступеня оглеєності в комплексі з лучними опідзоленими ґрунтами. Пологі схили вкриті буковими та ялицево-буковими лісами (Рибін, Цись, 1968).

За результатами сучасних досліджень (Кравчук, 2021), район низькогірного рельєфу ПБК утворений декількома низькогірними гірськими ланцюгами з переважаючими абсолютними висотами 700-900 м н.р.м., які зростають від краю району вглиб гір. При цьому Покутсько-Буковинське низькогір'я має різну ширину – від 15 км у північно-західній частині (Покуття) до 5-10 км у південно-східній (Буковина).

Район *середньогірських хребтів Покутсько-Буковинських Карпат* приурочений до внутрішньої частини підобласті (Рибін, Цись, 1968). Стрімкі або середньої стрімкості схили північно-східної частини ПБК вкриті мішаними буково-ялицевими, буково-ялицево-ялиновими, ялицево-ялиновими або чистими ялиновими лісами, займаючи місцеположення від 900 до 1500 м (г. Ротил, 1485 м н.р.м.). Найвищі вершини хребтів знаходяться в межах прохолодної термічної зони. У ґрунтовому покриві переважають середньо-підзолисті буроземи, у верхній частині хребтів сформувалися гірсько-підзолисті лісові ґрунти. Район характеризується доволі високою лісистістю.

За даними Я.С. Кравчука (2021), район середньогірного рельєфу Скибових Покутсько-Буковинських Карпат розташований між Прут-Черемоським вододілом на північному заході і кордоном з Румунією на південному сході. Підрайон Покутського середньогір'я розташований між вододілом Прута і Черемоша та самою долиною р. Черемош. Гірські ланцюги простягаються у напрямі Пн-Зх → Пд-Сх і представлені найбільшими вершинами Покутсько-Буковинських Карпат, серед яких Біла Кобила (1477 м), Гордя (1479 м), Версале (1407 м), Ротил (1483 м).

Якщо підрайон Покутських Карпат, як природно-лісогосподарський регіон Українських Карпат, а також поширення та лісівничо-таксаційні характеристики лісостанів на цій території доволі повно досліджено у попередніх роботах (Гостюк, Мельник, 2017а, 2017б; Ванджурак, Дебринюк, 2022; Ванджурак, Дебринюк, Савчин, 2023), то підрайон Буковинських Карпати у лісівничому аспекті вивчено слабо. При цьому геоботанічні (Білик

та ін., 1977) та фізико-географічні межі підобласті Покутсько-Буковинські Карпати описано доволі ґрунтовно (Рибін, Цись, 1968; Кравчук, 2021), проте до цього часу однозначно не розглянуто питання розподілу лісового фонду за організаціями-користувачами, за видовим складом деревостанів, типами лісу, повнотою, бонітетом тощо.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що на сьогодні межі Покутсько-Буковинських Карпат визначені за фізико-географічними, геоботанічними та геоморфологічними критеріями, тоді як лісотипологічні й лісівничі характеристики території опрацьовані недостатньо. Зокрема, аналіз видового складу лісостанів у розрізі організацій-користувачів лісового фонду, особливостей їх просторового розміщення та площ за переважаючими деревними видами здійснено лише наближено, що обмежує можливості комплексного оцінювання лісового фонду регіону.

Метою роботи є встановлення площ лісового фонду лісогосподарських підприємств за категоріями земель, що функціонують в межах підрайонів Буковинського низькогір'я та середньогір'я підобласті Покутсько-Буковинських Карпат.

Об'єкти і методика дослідження (Objects and methods).

Об'єкт дослідження – засадничі підходи до районування Покутсько-Буковинських Карпат як окремої підобласті Скибових Карпат. *Предмет дослідження* – площі лісового фонду в межах окремих лісогосподарських одиниць, які здійснюють свою діяльність на території Покутсько-Буковинських Карпат.

Встановлення меж лісового фонду у розрізі лісогосподарських одиниць, який знаходиться на території Покутсько-Буковинських Карпат, здійснювали шляхом аналізу існуючих схем геоботанічного (Білик та ін., 1977), лісорослинного (Горшенін, Шевченко, 1954) та лісогосподарського (Генсірук та ін., 1981) районувань з урахуванням меж фізико-географічного (Рибін, Цись, 1968; Кравчук, 2021) та ландшафтного (Гостюк, Мельник, 2017а; Гостюк, 2018) районувань досліджуваного регіону. Найбільш чітку схему фізико-географічного районування Покутсько-Буковинських Карпат запропонував Я.С. Кравчук (2021), тому визначені ним межі підрайону були покладені в основу встановлення приналежності лісового фонду до цього фізико-географічного таксону. Під час опрацювання розподілу лісового фонду на території ПБК за організаціями-користувачами брали також до уваги встановлені межі низькогір'я і середньогір'я Покутських Карпат (Гостюк, Мельник, 2017б) та напрацювання інших дослідників, зокрема стосовно приналежності лісового фонду різних лісогосподарських одиниць до Покутських Карпат (Ванджурак, Дебринюк, 2022;

Ванджурак, Дебринюк, Савчин, 2023). У процесі опрацювання меж лісового фонду, що знаходиться на території Покутсько-Буковинських Карпат, брали до уваги типи лісорослинних умов, типи лісу і склад деревної рослинності, що їм відповідає.

У процесі роботи використовували топографічні карти (1 : 200 000) з горизонталями, проведеними через 20 м. Також використовували карти-схеми розташування лісового фонду лісництв у межах лісогосподарських підприємств, які провадять свою діяльність на території Покутсько-Буковинських Карпат.

Рангові одиниці фізико-географічного районування досліджуваного регіону прийнято за Я.С. Кравчуком (2021): область – Скибові Карпати; підобласть – Покутсько-Буковинські Карпати; райони – низькогірного і середньогірного рельєфу Покутсько-Буковинських Карпат; підрайони – Покутського і Буковинського низькогір'я та Покутського і Буковинського середньогір'я.

Результати (Results).

Потрібно зазначити, що між Покутськими та Буковинськими Карпатами існують певні відмінності у природних умовах, зокрема, в геологічній будові та рельєфі (Гостюк, 2018). Ці складові мають певний вплив на ґрунтово-кліматичні умови, що, своєю чергою, зумовлює формування на території цих рангових одиниць лісових фітоценозів характерного складу і продуктивності.

Підрайон Покутського низькогір'я характеризується невисокими хребтами. Так, висоти хребта

Лебедин – Кам'янистий з боку Передкарпаття знаходяться в межах 250-350 м н.р.м. Усередині підрайону абсолютні висоти хребтів Карматура – Хоминський, Брусний – Сокільський – Рожен коливаються в межах 600-800 м н.р.м. (г. Михалків – 812 м; г. Максимець – 981 м). Найвищою точкою Покутського низькогір'я вважається г. Буковець (1059 м).

За даними Н.Н. Рибіна, П.Н. Цися (1968), район низькогір'я Покутських Карпат характеризується невисокими положеннями, вкритими лісами з перевагою бука лісового з висотними відмітками до 800 м н.р.м. Смугу низькогір'я перетинають долини річок Черемоша, Рибниці, Пістиньки, Лючки. Переважаючими у цьому районі є дерново-буроземні опідзолені ґрунти.

Район середньогір'я Покутських Карпат розташований у внутрішній частині підобласті Покутсько-Буковинських Карпат, і представлений місцезонами висотою 900-1500 м н.р.м. Середньогірні хребти вкриті ялицево-смерековими та смерековими лісами. Переважаючими тут є середньо-підзолисті буроземи, а на найвищих хребтах сформувалися гірсько-підзолисті ґрунти (Фізико-географічне районування..., 2009).

Лісогосподарську діяльність на території Покутських Карпат здійснюють шість лісокористувачів, які поділено на 16 лісництв і три природоохоронні науково-дослідні відділення (табл. 1)². Найбільшу площу підрайону посідають РП «Косівський райагроліс» та колишня філія «Кутське ЛГ». Найвагомішу частку штучних насаджень (35%) зафіксовано на території колишньої філії «Верховинське ЛГ».

Таблиця 1. Розподіл площі земель лісогосподарського призначення за їх категоріями в підобласті Покутсько-Буковинські Карпати (підрайон Покутського низькогір'я та середньогір'я) (за П.І. Ванджураком, Ю.М. Дебринюком, 2022)

Table 1. Distribution of the area of forest-management land by category in the Pokuttia–Bukovyna Carpathians subregion (Pokuttia low-mountain and mid-mountain terrain subdistrict) (according to P. Vandzhurak, Yu. Debryniuk, 2022)

Вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	В т.ч. лісові культури, га	Не вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	Разом лісових ділянок, га	Нелісові землі, га	Загальна площа земель л/г призначення, га
Філія «Кутське ЛГ» (Кутське, Космацьке л-ва – повністю; Косівське, Яблунівське, Березівське л-ва – частково)					
10084,3	2542,2	317,4	10401,7	136,3	10538,0
НПП «Гуцульщина» (Косівське, Шешорське ПНДВ – повністю, Старокутське ПНДВ – частково)					
6474,4	884,2	253,6	6728,0	57,0	6785,0

² Станом на 01.2026 р. у розподілі земель за організаціями-лісокористувачами відбулися деякі зміни. Філія «Кутське ЛГ» увійшла до складу Коломийського надлісництва, а філії «Верховинське ЛГ» і «Гринявське

ЛГ», разом із філією «Ворохтянське ЛГ» утворили Верховинське надлісництво.

Продовження таблиці 1

Вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	В т.ч. лісові культури, га	Не вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	Разом лісових ділянок, га	Нелісові землі, га	Загальна площа земель л/г призначення, га
РП «Косівський райагроліс» (Шипітське, Яворівське, Роженське л-ва – повністю, Кобаківське, Нижньо-березівське л-ва – частково)					
12998,5	2063,3	473,1	13471,6	80,4	13552,0
Верховинський районний лісгосп (Верхньоаясенівське л-во – повністю, Верховинське, Довгопільське л-ва – частково)					
5266,7	571,4	287,7	5554,4	33,6	5588,0
Філія «Верховинське ЛГ» (Верховинське, Красницьке л-ва – частково)					
4998,1	1843,1	313,3	5311,4	63,9	5375,3
Філія «Гринявське ЛГ» (Устеріцьке л-во – повністю)					
2507,4	793,7	369,6	2877	14,0	2891,0
Всього, га					
42329,4	8697,9	2014,7	44344,1	385,2	44729,3

У загальній площі Покутських Карпат підрайони Покутського середньогір'я та низькогір'я посідають подібну площу – 19678 та 22651,4 га відповідно (Ванджурак, Дебринюк, Савчин, 2023).

Буковинське низькогір'я охоплює територію на схід від долини р. Черемош до кордону з Румунією (Кравчук, 2021). Основними хребтами, що простягаються через район, є Бенків – Галечки Малі, Магура – Перехресток – Галечки Великі, Черешнів – Кінашки. Абсолютні висоти коливаються від 200 на межі з Передкарпаттям до 800 м н.р.м. Максимальна висота Покутсько-Буковинського низькогір'я становить 1081 м (г. Кінашка).

Буковинське середньогір'я розташоване між долиною р. Черемош і кордоном з Румунією (Кравчук, 2021). Північне пасмо підрайону проходить через вершини гір Садниста (1143 м), Букова (1080 м), Петроушна (1140 м). Південне пасмо простягається у напрямі Пн-Зх → Пд-Сх і проходить через вершини гір Бочкова (1240 м), Травена (1222 м), Томнате (1160 м). Найвищі точки підрайону представлені вершинами гір Осередок (1365 м) та Шурдин (1377 м).

За результатами аналізу лісового фонду Путильського, Берегометського і Чернівецького надлісництв, а також НПП «Вижницький» встановлено, що ліси району Буковинські Карпати представлені в основному трьома формаціями – бука лісового (*Fageta sylvaticae*), ялиці білої (*Abietela albae*) та ялини європейської (*Piceeta abietae*). Так, формація *Fageta sylvaticae* широко розповсюджена у досліджуваному регіоні і представлена чотирма субформаціями: смереково-ялицево-букові ліси (*Piceeto-Abieto-Fageta*); ялицево-букові ліси (*Abieto-Fageta*); чисті букові ліси (*Fageta*) та грабово-букові ліси (*Carpineto-Fageta*). Формація займає висотну рослинну смугу в межах 450-900 м н.р.м.

Другу висотну рослинну смугу у Буковинських Карпатах (500-1000 м н.р.м.) займає формація *Abietela albae*, яка представлена трьома субформаціями: смереково-буково-ялицеві ліси (*Piceeto-Fageta-Abieta*); буково-ялицеві ліси (*Fageto-Abieta*) та грабово-буково-ялицеві ліси (*Carpineto-Fageta-Abieta*).

Третю і найвищу висотну рослинну смугу в Буковинських Карпатах (800-1400 м н.р.м.) займає формація *Piceetea abietae*, яка на території досліджуваного району представлена трьома субформаціями: буково-ялицево-смерекові ліси (*Fageto-Abieto-Piceeta*); ялицево-смерекові ліси (*Abieto-Piceeta*) та чисті смерекові ліси (*Piceeta*).

Саме склад рослинних формацій, як відображення кліматично-едафічного потенціалу типу лісорослинних умов, є одним із основних чинників поділу Буковинських Карпат на два підрайони – Буковинського середньогір'я та Буковинського низькогір'я.

Так, південна межа Буковинського середньогір'я є продовженням межі Покутського середньогір'я. Вона перетинає р. Білий Черемош поблизу с. Стебні і проходить у напрямі Пн-Зх → Пд-Сх до кордону з Румунією в районі с-ща Селятин. Вздовж цієї межі розташовані частина лісового фонду Конятинського (кв. 1-8), Карпатського (кв. 38, 39, 49, 50, 53), Путильського (кв. 1-5), Сергіївського (кв. 33-37) і значна частина лісфонду Шурдинського та Ялівецького лісництв.

Північна межа Буковинського середньогір'я проходить по долині р. Товарниця через вершини гір Садниста (1143 м), Букова (1080 м) та Петроушна (1139 м). Межа перетинає лісовий фонд Розтоківського л-ва в районі кв. 20-22, 29-30, 37-41, частину лісфонду Усть-Путильського (кв. 34-38) і Лопушнянського (кв. 465-470, 474-

483) лісництв, проходить по північній межі лісового фонду Гірсько-Кутського, Чемернарського та Фальківського лісництв, включає кв. 13-16, 18-20, 22-26 Лаурського л-ва – до кордону з Румунією в районі с. Стража.

Північна межа Буковинського середньогір'я одночасно є південною межею Буковинського низькогір'я. Північна же межа Буковинського низькогір'я починається в районі с-ща Кути та м. Вишня і через хребти Беньків – Галечки Малі, Магура – Перехресток – Галечки Великі прямує до кордону з Румунією (Кравчук, 2021). Межа проходить по північній частині лісового фонду Вишняцького НПП, одночасно охоплюючи кв. 51-58, 63-65 та 81-82 Славецького л-ва, перетинаючи лісовий фонд Мигівського л-ва в районі кв. 523, 524, 538, 548, Зруб-Комарнівського л-ва (кв. 400, 402, 407, 418), проходячи по північній частині лісового фонду Гільчанського, Банилівського, Красноільського та Лаурського лісництв, включаючи невелику південно-західну частину Їжівського (кв. 22, 23, 36, 37, 48, 48) лісництва (табл. 2).

Основними користувачами лісового фонду на Буковинській частині ПБК є Путильське, Берегометське і Чернівецьке надлісництва та НПП «Вишняцький». Загальна площа земель лісгосподарського призначення на території цих об'єктів становить 85,5 тис. га. З них, вкриті і не вкриті лісовою рослинністю ділянки посідають відповідно 92,0 та 6,3% території, нелісові землі – 1,7%. Серед не вкритих лісовою рослинністю земель переважають незімкнуті лісові культури і зруби, невелику частку площ займають біогалявини, рідколісся, лісові шляхи і кварталні просіки, лінії електропередач. Серед нелісових земель переважають сіножаті, пасовища і садиби.

Площа земель, що надані у постійне користування НПП «Вишняцький», становить 8243,6 га. Землі, що входять до складу Парку без вилучення, мають площу 2991,8 га. Структурними підрозділами НПП «Вишняцький» є Берегометське, Буковинське та Іспаське лісництва, Вишняцьке і Солонечке ПНДВ, а також землі запасу Вишняцької сільської та Берегометської селищної рад.

Таблиця 2. Розподіл площі земель лісгосподарського призначення за їх категоріями у розрізі організацій-користувачів лісового фонду в підобласті Покутсько-Буковинські Карпати (підрайон Буковинського низькогір'я та середньогір'я)

Table 2. Distribution of the area of forest-management land by category in terms of forest fund user organizations in the Pokuttia–Bukovyna Carpathians subregion (Bukovyna low-mountain and mid-mountain terrain subdistrict)

№ з.п.	Назва організації	Перелік кварталів, що відносяться до регіону	Вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	В т.ч. лісові культури, га	Не вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	Разом лісових ділянок, га	Нелісові землі, га	Загальна площа земель л/г призначення, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Конятинське л-во Путильського НДЛ	кв. 1-8	471,3	231,7	100,2	571,5	4,0	575,5
2	Карпатське л-во Путильського НДЛ	кв. 1-50, 53, 54	4118,6	1799,8	433,9	5452,5	28,5	4581,0
3	Усть-Путильське л-во Путильського НДЛ	усі квартали (кв. 1-51)	4988,4	2378,6	293,5	5281,9	94,4	5376,3
4	Путильське л-во Путильського НДЛ	кв. 1-5	466,2	227,5	52,3	518,5	34,5	553,0
5	Сергіївське л-во Путильського НДЛ	усі квартали (кв. 1-37)	3773,6	2186,2	319,2	4092,8	88,1	4180,9
6	Шурдинське л-во Путильського НДЛ	кв. 1-20, 22-27, 29, 34, 37-39, 43, 48-55, 58	3067,3	1573,5	441,2	3508,5	21,2	3529,7
7	Селятинське л-во Путильського НДЛ	кв. 1-27, 54	2518,0	2120,2	213,1	2731,1	72,9	2804,0

Продовження таблиці 2

№ з.п.	Назва організації	Перелік кварталів, що відносяться до регіону	Вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	В т.ч. лісові культури, га	Не вкриті лісовою рослинністю ділянки, га	Разом лісових ділянок, га	Нелісові землі, га	Загальна площа земель л/г призначення, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	Ялівецьке л-во Путильського НДЛ	кв. 1-15	1220,3	946,6	166,5	1386,8	12,6	1399,4
9	Розтоківське л-во Путильського НДЛ	усі квартали (кв. 1-45)	3368,4	1246,2	334,7	3703,1	23,9	3727,0
10	Славецьке л-во Берегометського НДЛ	кв. 51-58, 63-65, 81-82	1071,9	268,0	55,9	1127,8	12,5	1140,3
11	Лопушнянське л-во Берегометського НДЛ	усі квартали (кв. 424-501)	6315,8	1320,1	398,5	6714,3	88,2	6802,5
12	Гірсько-Кутське л-во Берегометського НДЛ	усі квартали (кв. 580-681)	8501,7	3042,0	423,1	8924,8	81,7	9006,5
13	Чемернарське л-во Берегометського НДЛ	усі квартали (кв. 682-733)	4486,1	1430,1	233,7	4719,8	50,5	4770,3
14	Фальківське л-во Берегометського НДЛ	усі квартали (кв. 734-786)	4026,6	1977,9	212,4	4239,0	38,1	4277,1
15	Мигівське л-во Берегометського НДЛ	кв. 523, 524, 534-538, 545-548, 551-579	3620,3	514,1	156,6	3776,9	42,0	3818,9
16	Зруб-Комарнівське л-во Берегометського НДЛ	кв. 400-402, 406, 407, 416-419	906,1	330,7	29,0	935,1	0,9	936,0
17	Гільчанське л-во Чернівецького НДЛ	усі квартали (кв. 1-29)	3627,8	935,3	262,7	3890,5	63,9	3954,4
18	Банилівське л-во Чернівецького НДЛ	усі квартали (кв. 1-36)	3811,6	649,2	254,6	4066,2	96,5	4162,7
19	Красноільське л-во Чернівецького НДЛ	усі квартали (кв. 1-29)	3634,7	482,6	185,5	3820,2	69,0	3889,2
20	Лаурське л-во Чернівецького НДЛ	усі квартали (кв. 1-34)	3632,0	804,9	318,3	3950,3	215,6	4165,9
21	Їжівське л-во Чернівецького НДЛ	кв. 22, 23, 36, 37, 48, 49	486,4	151,9	69,1	555,5	11,1	566,6
22	НПП «Вижницький»	вся площа	10508,6	1621,8	408,8	10917,4	318,0	11235,4
	Всього		78621,7	26238,9	5362,8	83984,5	1468,1	85452,6

На жаль, ми не володіємо даними з розподілу категорій земель лісгосподарського призначення в межах структурних підрозділів НПП «Вижницький», тому в табл. 2 наведено лише загальні дані по лісовому фонду Парку.

Певну частку у лісовому фонді посідають штучні насадження. Так, їхня середня частка вкритих лісовою рослинністю земель становить 33,4%, проте відзначається значною варіабельністю – від 15,4% у лісовому фонді НПП «Вижницький» до

49,2% – у лісовому фонді Конятинського і 84,2% – Селятинського лісництв.

Порівняно з Покутською частиною ПБК, Буковинська частина відзначається значно більшою площею лісового фонду. Так, площа вкритих лісовою рослинністю ділянок, як і загальна площа земель лісгосподарського призначення, в 1,9 рази є більшою (див. табл. 1, 2).

Беручи до уваги площу Покутського низькогір'я і середньогір'я (Ванджурак, Дебринюк, 2022; Ванджурак, Дебринюк, Савчин, 2023), а також встановлену нами площу Буковинського низькогір'я і середньогір'я, загальна площа вкритих лісовою рослинністю ділянок Покутсько-Буковинських Карпат становить 120,9 тис. га, площа не вкритих лісовою рослинністю ділянок – 7,4 тис. га, площа нелісових земель – 1,9 тис. га. Загальна площа земель лісгосподарського призначення підрайону Покутсько-Буковинські Карпати становить 130,2 тис. га.

Площа штучних насаджень на території лісового фонду підобласті становить 34,9 тис. га. При цьому на території підрайону Покутські Карпати частка лісових культур дещо менша, ніж на території Буковинських Карпат (відповідно, 20,5 та 33,4%).

Неоднорідність рельєфу Буковинських Карпат стали причиною виділення на його території двох підрайонів – Буковинського низькогір'я та середньогір'я (Рибін, Цись, 1968; Кравчук, 2021). Так, до низькогірної частини Буковинських Карпат віднесено більшу частину лісового фонду Черніве-

цького надлісництва і весь лісовий фонд НПП «Вижницький» (табл. 3). У загальній площі земель лісгосподарського призначення підрайону низькогірна частина займає 39,8 тис. га або 46,5%.

До середньогірної частини Буковинських Карпат віднесено майже всю частину лісового фонду Путильського та більшу частину – Берегометського надлісництва. У загальній площі земель лісгосподарського призначення підрайону середньогірна частина є дещо більшою, займаючи площу 46,7 тис. га або 53,5%. Для порівняння, у Покутських Карпатах деяка перевага за площею належить низькогірній частині – 22,7 тис. га або 53,4% (Ванджурак та ін., 2023).

Дискусія (Discussion).

Покутсько-Буковинські Карпати характеризуються поєднанням низькогірної частини, вкритої переважно буковими лісами з терасово-долинними і котловинно-терасовими положеннями та середньогірної частини з мішаними хвойно-широколистяними лісами, де гірські хребти сягають висоти від 900 до 1500 м н.р.м. Унікальність регіону полягає в тому, що його територія охоплює практично всі рослинні висотні пояси – від дібров у низькогірній частині (300-500 м н.р.м.) до чистих суслеречин у середньогірній частині (1300-1500 м н.р.м.). За різними підходами щодо районування Українських Карпат, Покутсько-Буковинські Карпати у більшості випадків дослідники характеризують як окрему підобласть.

Таблиця 3. Розподіл земель лісгосподарського призначення в межах низькогірної та середньогірної частин Буковинських Карпат за лісокористувачами
Table 3. Distribution of forest-management land within the low-mountain and mid-mountain terrain parts of the Bukovynian Carpathians by forest users

№ з.п.	Структурний підрозділ	Перелік кварталів, що відносяться до регіону	Вкриті лісовою рослинністю ділянки за висотними частинами, га	
			низькогірна	середньогірна
1	2	3	4	5
Путильське надлісництво				
1.	Конятинське л-во	кв. 1-8	–	575,5
2.	Карпатське л-во	кв. 1-50, 53, 54	–	4581,0
3.	Усть-Путильське л-во	усі квартали (кв. 1-51)	–	5376,3
4.	Путильське л-во	кв. 1-5	–	553,0
5.	Сергіївське л-во	усі квартали (кв. 1-37)	–	4180,9
6.	Шурдинське л-во	кв. 1-20, 22-27, 29, 34, 37-39, 43, 48-55, 58	–	3529,7
7.	Селятинське л-во	кв. 1-27, 54	–	2804,0
8.	Ялівецьке л-во	кв. 1-15	–	1399,4

Продовження таблиці 3

№ з.п.	Структурний підрозділ	Перелік кварталів, що відносяться до регіону	Вкриті лісовою рослинністю ділянки за висотними частинами, га	
			низькогірна	середньогірна
1	2	3	4	5
9.	Розтоківське л-во	кв. 22, 29, 33, 34, 38-45	–	1058,0
9.1.	Розтоківське л-во	кв. 1-21, 23-28, 30-32, 35-37	2669,0	–
Разом			2669,0	24057,8
Берегометське надлісництво				
10.	Славецьке л-во	кв. 51-58, 63-65, 81-82	1140,3	–
11.	Лопушнянське л-во	кв. 424-464, 471-473, 484-488	4361,5	–
11.1	Лопушнянське л-во	кв. 465-470, 474-483, 489-501	–	2441,0
12.	Гірсько-Кутське л-во	усі квартали (кв. 580-681)	–	9006,5
13.	Чемернарське л-во	усі квартали (кв. 682-733)	–	4770,3
14.	Фальківське л-во	усі квартали (кв. 734-786)	–	4277,1
15.	Мигівське л-во	кв. 523, 524, 534-538, 545-548, 551-579	3818,9	–
16.	Зруб-Комарнівське л-во	кв. 400-402, 406, 407, 416-419	936,0	–
Разом			10256,7	20494,9
Чернівецьке надлісництво				
17.	Гільчанське л-во	усі квартали (кв. 1-29)	3954,4	–
18.	Банилівське л-во	усі квартали (кв. 1-36)	4162,7	–
19.	Красноільське л-во	усі квартали (кв. 1-29)	3889,2	–
20.	Лаурське л-во	кв. 13-16, 18-20, 22-26	–	1127,1
20.1.	Лаурське л-во	кв. 1-12, 17, 21, 27-34	3038,8	–
21.	Їжівське л-во	кв. 22, 23, 36, 37, 48, 49	566,6	–
Разом			15611,7	1127,1
НПП «Вижницький»				
вся площа			11235,4	–
Разом			11235,4	–
Всього			39772,8	45679,8

Низка дослідників (Горшенін, Шевченко, 1954; Воропай, Куниця, 1966; Рибін, Цись 1968; Білик та ін., 1977; Генсірук та ін., 1981) характеризували Покутські Карпати як частину Покутсько-Буковинських Карпат або інших територіа-

льних одиниць. Проте М.М. Койнов (1973) на території Івано-Франківської обл. виділив три фізико-географічні області – Покутські Карпати, Горгани та Гуцульські Карпати. За цією схемою районування Покутські Карпати розташовані в

межах двох фізико-географічних районів – Покутських Карпат і Запрутських Горган.

Між Покутськими та Буковинськими Карпатами існують певні відмінності у природних умовах, насамперед – у геологічній будові та рельєфі (Гостюк, 2018; Гостюк, Мельник, 2017b). У зв'язку з цим, відмінності у природно-кліматичних умовах цих географічних районів зумовлюють формування на території кожного з них лісової рослинності специфічного складу та високої продуктивності, вивчення особливостей природного та штучного відновлення якої, встановлення ресурсного потенціалу лісостанів різного породного складу, забезпечення невиснажливого користування є важливою передумовою розробки науково-обґрунтованих заходів зі збалансованого розвитку лісового господарства регіону.

Межі території Покутсько-Буковинських Карпат дослідники окреслюють по різному. Конкретні межі залежать від того, який вид районування розробляють – фізико-географічне, геоморфологічне, ландшафтне тощо. В кожному випадку вибирають ті критерії, які задовольняють умови того чи іншого виду районування. Так, низка дослідників (Койнов, 1973; Міллер, Федірко, 1990) територію досліджуваного регіону віднесли до двох фізико-географічних областей і районів – Буковинсько-краєвого району Низькогірно-скибової області та Покутсько-Буковинського району Середньогірно-скибової області. Південно-західну межу Покутсько-Буковинського регіону проведено по р. Чорний Черемош, а північно-західну межу по р. Ільця – лівій притоці р. Чорний Черемош.

У нашому дослідженні щодо встановлення площ земель лісового фонду в межах підрайонів Буковинського низькогір'я та середньогір'я було використано схему фізико-географічного районування, запропоновану Я.С. Кравчуком (2021). Розроблена схема, на наш погляд, найбільш повно відображає просторову диференціацію природних умов досліджуваної території, враховуючи не лише класичні критерії фізико-географічного районування (геологічну будову, рельєф, кліматичні особливості), але й лісорослинні умови. Останні є важливим чинником, який визначає формування та просторову структуру лісових екосистем, зокрема видовий склад деревної рослинності, продуктивність і типологічну різноманітність лісів. Урахування цих складових дасть змогу забезпечити більш обґрунтований підхід до аналізу територіальних відмінностей у структурі лісового фонду та підвищити точність інтерпретації отриманих результатів.

Підобласть Покутсько-Буковинські Карпати різними дослідниками охарактеризовано з погляду особливостей геоботанічного (Білик та ін.,

1977), фізико-географічного (Воропай, Куниця, 1966; Рибін, Цись, 1968; Гілецький, 2012), ландшафтного (Гостюк, Мельник, 2017a) районувань, але практично відсутній розподіл площ лісового фонду у розрізі лісгосподарських підприємств в межах низькогірної та середньогірної частин Буковинських Карпат. Виконаний нами такий розподіл земель лісового фонду у межах підрайонів ПБК дає можливість запровадити диференційований підхід до ведення лісового господарства, зокрема у напрямі лісовідновлення з урахуванням типу лісорослинних умов, типу лісу, породного складу лісових насаджень.

Висновки (Conclusions).

1. На території Покутсько-Буковинських Карпат лісгосподарську та природоохоронну діяльність здійснюють 37 лісництв і п'ять природоохоронних науково-дослідних відділень. З урахуванням різної висоти над рівнем моря, специфіки рельєфу і складу лісової рослинності, на території підобласті приналежність лісового фонду до лісгосподарських одиниць охарактеризовано окремо за двома підрайонами – Буковинського низькогір'я та середньогір'я.

2. У загальній площі вкритих лісовою рослинністю ділянок Покутських Карпат підрайони Покутського середньогір'я та низькогір'я посідають подібну площу – 19,7 та 22,7 тис. га відповідно. У підрайоні Буковинських Карпат середньогірна частина земель лісгосподарського призначення (45,7 тис. га) є дещо більшою, ніж низькогірна (39,8 тис. га).

3. Площа вкритих лісовою рослинністю ділянок Буковинського низькогір'я і середньогір'я становить 78,6, не вкритих лісовою рослинністю ділянок – 5,4, нелісових земель – 1,5, земель лісгосподарського призначення – 85,5 тис. га.

4. Площа вкритих лісовою рослинністю ділянок підобласті Покутсько-Буковинські Карпати становить 120,9 тис. га, площа не вкритих лісовою рослинністю ділянок – 7,4 тис. га, площа нелісових земель – 1,9 тис. га. Загальна площа земель лісгосподарського призначення підобласті становить 130,2 тис. га.

5. Площа штучних насаджень на території лісового фонду підобласті Покутсько-Буковинські Карпати становить 34,9 тис. га. При цьому на території району Покутські Карпати частка лісових культур дещо менша, ніж на території Буковинських Карпат (відповідно, 20,5 та 33,4%).

Подяка (Acknowledgments).

Автор статті щиро вдячний Генеральному директору ВО «Укрдержліспроект» Віктору Мельниченку та головному інженеру Київської експедиції Миколі Кравчуку за сприяння щодо отримання бази даних з лісового фонду лісгосподарських підприємств Чернівецької області.

Конфлікт інтересів (Conflicts of Interest).

Автор заявляє про відсутність відомих конкуруючих фінансових інтересів чи особистих зв'язків, які могли б вплинути на результати, представлені у цій статті.

Список літератури (References)

- Bilyk, H. I., Holubets, M. A., Bradis, Ye. M., Andrienko, T. L., Tkachenko, V. S., Sheliag-Sosonko, Yu. R., ... Makhaieva, L. V. (1977). *Geobotanical zoning of the Ukrainian SSR* (A. I. Barbarich, Ed.). Naukova Dumka. [Білик, Г. І., Голубець, М. А., Брадис, Є. М., Андриєнко, Т. Л., Ткаченко, В. С., Шеляг-Сосонко, Ю. Р., ... Махасєва, Л. В. (1977). *Геоботанічне районування Української РСР* / за ред. А. І. Барбарич. Київ: Наукова думка. 303 с.] (in Ukrainian)
- Gensiruk, S. A., Shevchenko, S. V., Bondar, V. S., Sheliag-Sosonko, Yu. R., Koval, Ya. V., Zaitsev, V. T., & Kravchuk, Yu. P. (1981). *Integrated forestry zoning of Ukraine and Moldova*. Naukova dumka. [Генсирук, С. А., Шевченко, С. В., Бондарь, В. С., Шеляг-Сосонко, Ю. Р., Коваль, Я. В., Зайцев, В. Т., Кравчук, Ю. П. (1981). *Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдавии*. Киев: Наукова думка. 368 с.] (in Russian)
- Geographical encyclopedia of Ukraine*. (1993). In *Geographical encyclopedia of Ukraine* (Vol. 3, pp. 54–55). URE im. M. P. Bazhana. [Географічна енциклопедія України. (1993). Київ: УРЕ ім. М. П. Бажана. Т. 3. С. 54–55.] (in Ukrainian)
- Gerenchuk, K. I. (1968). Landscapes. In K. I. Gerenchuk (Ed.), *Nature of the Ukrainian Carpathians* (pp. 208–238). Lviv University Publishing House. [Геренчук, К. І. (1968). Ландшафти. В кн.: *Природа Українських Карпат* (с. 208–238) / під ред. К. І. Геренчука. Львів: Видво Львів. ун-ту.] (in Ukrainian)
- Giletskyi, Y. R. (2012). Natural-geographic zoning of the Ukrainian Carpathians as a basis for optimizing nature use in the region. *Scientific Bulletin of Chernivtsi University: Geography*, 612–613, 28–32. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnu_2012_612-613_9 [Гілецький, Й. Р. (2012). Природно-географічне районування Українських Карпат як основа оптимізації природокористування у регіоні. *Науковий вісник Чернівецького університету: географія*, 612–613, 28–32.] (in Ukrainian)
- Gorshenin, N. M., & Shevchenko, S. V. (1954). Forest-growing areas of the western, Chernivtsi and the Transcarpathian regions of the Ukrainian SSR. *Scientific Notes of the Lviv Agricultural Institute*, 4, 147–156. [Горшенин, Н. М., Шевченко, С. В. (1954). Лесорастительные районы западных, Черновицкой и Закарпатской областей УССР. *Научные записки Львовского сельскохозяйственного института*, 4, 147–156.] (in Russian)
- Gostyuk, Z. V. (2018). Anthropogenic modification of the Pokuttya Carpathian landscapes. *Ukrainian Geographical Journal*, 2, 43–50. <https://doi.org/10.15407/ugz2018.02.043> [Гостюк, З. В. (2018). Антропогенна модифікованість ландшафтів Покутських Карпат. *Український географічний журнал*, 2, 43–50.] (in Ukrainian)
- Gostyuk, Z. V., & Melnyk, A. V. (2017a). Landscape structure of the Pokuttya Carpathians. *Physical Geography and Geomorphology*, 3(87), 38–47. http://nbuv.gov.ua/UJRN/fiz_geo_2017_3_8 [Гостюк, З. В., Мельник, А. В. (2017а). Ландшафтна структура Покутських Карпат. *Фізична географія та геоморфологія*, 3(87), 38–47.] (in Ukrainian)
- Gostyuk, Z. V., & Melnyk, A. V. (2017b). Pokut Carpathians in the system of physiographic zoning of the Ukrainian Carpathians. *Regional Problems of Landscape Studies and Geomorphology*, 4(88), 12–21. http://nbuv.gov.ua/UJRN/fiz_geo_2017_4_4 [Гостюк, З. В., Мельник, А. В. (2017б). Покутські Карпати в системі фізико-географічного районування Українських Карпат. *Регіональні проблеми ландшафтознавства та геоморфології*, 4(88), 12–21.] (in Ukrainian)
- Koinov, M. M. (1973). Physico-geographic regions. In K. I. Gerenchuk (Ed.), *Nature of the Ivano-Frankivsk region* (pp. 125–140). Vyshcha shkola. [Койнов, М. М. (1973). Фізико-географічні райони. В кн.: *Природа Івано-Франківської області* (с. 125–140) / під ред. К. І. Геренчука. Львів: Вища школа.] (in Ukrainian)
- Kravchuk, Ya. S. (2021). *Relief of the Ukrainian Carpathians*. Ivan Franko National University of Lviv. <https://opac.lpnu.ua/bib/1137590> [Кравчук, Я. С. (2021). *Рельєф Українських Карпат*. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. 576 с.] (in Ukrainian)
- Miller, H. P., & Fedirko, O. M. (1990). Ukrainian Carpathians. In F. S. Babichev, V. I. Belyaev, & S. I. Dorohuntsov (Eds.), *Geographical encyclopedia of Ukraine* (Vol. 2, pp. 113–114). URE im. M. P. Bazhana. [Міллер, Г. П., Федірко, О. М. (1990). Карпати Українські / *Географічна енциклопедія України*. Київ: УРЕ ім. М. П. Бажана. Т. 2. С. 113–114.] (in Ukrainian)
- Physic-geographical zoning of the Ukrainian SSR*. (1968). In V. P. Popov, A. I. Marinich, & A. I. Lanko (Eds.), *Physic-geographical zoning of the Ukrainian SSR*. Kyiv University Publishing House. [Фізико-географическое районирование Украинской ССР. (1968) / под ред. В. П. Попова, А.

- И. Маринича, А. И. Ланько. Киев: Изд-во Киев. ун-та.] (in Russian)
- Physic-geographical zoning of Ukraine. (2009). In O. M. Marynych, G. O. Parkhomenko, & V. M. Pashchenko (Eds.), *National atlas of Ukraine* (pp. 228–229). DNVP Cartography. [Фізико-географічне районування України. (2009). В кн. *Національний атлас України* (с. 228–229) / під ред. О. М. Маринич, Г. О. Пархоменко, В. М. Пащенко. Київ: ДНВП Картографія.] (in Ukrainian)
- Rybin, M. M., & Tsys, P. M. (1968). Subregion of the Pokutsko-Bukovina Carpathians. In V. P. Popov, A. M. Marinich, & A. I. Lanko (Eds.), *Physic-geographical zoning of the Ukrainian SSR* (pp. 606–608). Kyiv University Publishing House. [Рыбин, М. М., Цысь, П. М. (1968). Подобласть Покутсько-Буковинских Карпат. В кн.: *Физико-географическое районирование Украинской ССР* / под ред. В. П. Попова, А. М. Маринича, А. И. Ланько. Киев: Изд-во Киев. ун-та. С. 606–608.] (in Russian)
- Tsys, P. M. (1964). The outer Carpathians. In K. I. Gerenchuk, M. M. Koinov, & P. M. Tsys (Eds.), *Natural and geographic division of Lviv and Podil economic districts* (pp. 165–180). Lviv University Publishing House. [Цись, П. М. (1964). Зовнішні Карпати. В кн.: *Природно-географічний поділ Львівського та Подільського економічного районів* (с. 165–180) / під ред. К. І. Геренчук, М. М. Койнов, П. М. Цись. Львів: Вид-во Львів. ун-ту.] (in Ukrainian)
- Vandzhurak, P., & Debryniuk, Iu. (2022). The Pokuttia Carpathians as a natural and forestry region of the Ukrainian Carpathians. *Proceedings of the Forestry Academy of Sciences of Ukraine*, 24, 47–55. doi.org/10.15421/412204 [Ванджурак, П. І., Дебринюк, Ю. М. (2022). Покутські Карпати як природно-лісогосподарський регіон Українських Карпат. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*, 24, 47–55.] (in Ukrainian)
- Vandzhurak, P., Debryniuk, Iu., & Savchyn, V. (2023). Forest stands of the Pokuttia Carpathians: Distribution and forest mensurational description. *Proceedings of the Forestry Academy of Sciences of Ukraine*, 25, 39–55. https://doi.org/10.15421/412303 [Ванджурак, П. І., Дебринюк, Ю. М., Савчин, В. М. (2023). Лісо-стани Покутських Карпат: поширення та лісівничо-таксаційна характеристика. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*, 25, 39–55.] (in Ukrainian)
- Voropai, L. I., & Kunytsia, M. O. (1966). *Ukrainian Carpathian Mountains*. Soviet School. [Воропай, Л. І., Куниця, М. О. (1966). *Українські Карпати*. Київ: Радянська школа. 168 с.] (in Ukrainian)

Structure of the forest fund of the Bukovyna low-mountain and mid-mountain areas of the Pokuttia–Bukovyna Carpathians¹

V. Polyak²

As of today, the boundaries of the Pokuttia-Bukovyna Carpathians have been defined based on physical-geographical, geobotanical, and geomorphological criteria, whereas the forest typological and forestry-purpose characteristics of the territory remain insufficiently studied. In particular, the analysis of the species composition of forest stands, considered in terms of forest fund user organizations, the features of their spatial distribution, and the areas by dominant tree species has been conducted only approximately. The lack of such data limits the possibilities for a comprehensive assessment of the region's forest fund. From this point of view, the present study is highly relevant.

The aim of the study is to determine the forest fund areas of forestry enterprises by land categories operating within the subdistricts of the Bukovyna

low-mountain and mid-mountain areas of the Pokuttia-Bukovyna Carpathians subregion.

The hierarchical units of physical-geographical zoning for the study region are adopted according to Ya. S. Kravchuk (2021) as follows: region – the Skibovi Carpathians; subregion – the Pokuttia-Bukovyna Carpathians; districts – low-mountain and mid-mountain terrain areas of the Pokuttia-Bukovyna Carpathians; subdistricts – Pokuttia and Bukovyna low-mountain areas, and Pokuttia and Bukovyna mid-mountain areas.

In the Pokuttia-Bukovyna Carpathians, forestry and nature-conservation activities are carried out by 37 forest districts and five nature-conservation research units. Considering the variations in altitude, terrain features, and forest vegetation composition, the affiliation of the forest fund to forestry units

¹ Scientific supervisor – Doctor of Agricultural Sciences, Professor at the Department of Forest Cultures and Forest Tree Breeding, Ukrainian National Forestry University. E-mail: debrynuk_ju@ukr.net ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0994-349X>

² Vasyly Polyak – PhD student at the Department of Forest Cultures and Forest Tree Breeding, Ukrainian National Forestry University. 103 General Chuprynka St., Lviv, 79057, Ukraine. E-mail: v_v_simpol@ukr.net ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8872-6903>

within the subregion is characterized separately for two subdistricts – the Bukovyna low-mountain and mid-mountain areas.

In terms of the total area covered by forest vegetation in the Pokuttia Carpathians, the Pokuttia mid-mountain and low-mountain subdistricts occupy approximately the same areas – 19.7 and 22.7 thousand hectares, respectively. In the Bukovyna Carpathians subregion, the mid-mountain part of forestry-purpose land (45.7 thousand hectares) is slightly larger than the low-mountain part (39.8 thousand hectares).

The area covered by forest vegetation in the Bukovyna low-mountain and mid-mountain areas amounts to 78.6 thousand hectares, while non-forested areas cover 5.4 thousand hectares, non-forest lands – 1.5 thousand hectares, and lands designated for forestry purposes – 85.5 thousand hectares.

The areas of forested and non-forested land in the Pokuttia-Bukovyna Carpathians subregion are 120.9 and 7.4 thousand hectares, respectively, while

the area of non-forest land is 1.9 thousand hectares. The total area of forestry-purpose lands of the subregion amounts to 130.2 thousand hectares.

The area of artificial plantations within the forest fund of the Pokuttia-Bukovyna Carpathians subregion amounts to 34.9 thousand hectares. In this context, the share of forest plantations in the Pokuttia Carpathians subdistrict is slightly lower than in the Bukovyna Carpathians, being 20.5% and 33.4%, respectively.

The distribution of forest fund lands within the subdistricts of the Pokuttia-Bukovyna Carpathians carried out in this study enables the implementation of a differentiated approach to forest management, particularly in the context of forest renewal, taking into account forest site types, forest types, and the species composition of forest stands.

Key words: physiographic subregion; region; subdistrict; forestry enterprise; land categories; artificial plantations.